

Радни материјал 1: Компетенције ученика у ЕДЦ/ХРЕ

Три области компетенција за живљење и учење демократије и образовања за људска права

Циљ образовања за демократско грађанство је подржавање развоја компетенција у три области које су међусобно чврсто повезане, па их зато не треба обрађивати одвојено.

Компетенција политичке анализе и просуђивања

Циљ је развијање компетенције анализе политичких догађаја, проблема и контроверзних питања и образлагања сопствених судова. Школа може допринети том процесу подстицањем ученика да структурном анализом дођу до схватања одређених питања на сложенијем нивоу.

Да би се то постигло потребне су следеће вештине:

- препознавање важности политичких одлука за сопствени живот;
- препознавање и просуђивање о последицама политичких одлука;
- препознавање и излагање сопственог гледишта и гледишта других;
- препознавање и разумевање три димензије политике:
  - а) институционалне,
  - б) везане за одређени садржај,

- в) усмерене ка процесу;
- анализа и оцењивање различитих фаза политичких процеса на микро нивоу (на пример, школски живот), мезо нивоу (на пример, заједница) и макро нивоу (државна и међународна политика);
- представљање чињеница, проблема и одлука уз помоћ аналитичких категорија, утврђивање главних аспеката и њихово повезивање са темељним вредностима људских права и демократских система;
- утврђивање друштвених, правних, економских, еколошких и међународних околности, интереса и развоја у дискусији о актуелним контроверзним питањима;
- препознавање начина на који је политика представљена у медијима.

Компетенција коришћења метода

За учествовање у различитим политичким процесима потребно је не само основно познавање политичких садржаја, структура и процеса, већ и опште компетенције које се стичу у другим предметима (као што су комуникација, сарадња, познавање медија, коришћење информација, бројева и статистичких података). У оквиру образовања за демократско грађанство морају се учити и подстицати посебне способности и вештине, као што су способности изношења аргументованог мишљења за или против неке теме, што је посебно битно за учествовање у политичким активностима. Циљ је коришћење тих вештина у методама које су уобичајене у политичком дискурсу (дискусије, дебате).

Како би то било могуће, потребне су следеће вештине:

- способност самосталног проналажења, одабира, обрађивања и представљања информација добијених из масовних средстава комуникације и/или нових медија на критички и фокусиран начин (прикупити, организовати, оценити статистику, карте, дијаграме, графиконе, карикатуре);
- коришћење медија на критички начин и способност развијања сопствених медијских производа;
- основни начин примене емпиријских метода (на пример, технике анкетирања и интервјуисања).

Компетенција политичког одлучивања и деловања

Циљ је стећи компетенције за самоуверено и примерено иступање и понашање у политичком контексту и у јавности.

Како би то било могуће, потребне су следеће вештине:

- способност изражавања сопственог политичког мишљења на примерен и самоуверен начин и усавршавање разних облика размене мишљења;
- учествовање у јавном животу и способност политичког деловања (вештине усменог комуницирања као што су изражавање сопственог мишљења, учешће у дискусији, вођење дебате, председавање/модерирање дискусије; технике писаних презентација и визуализације за плакате, зидне новине, записнике са састанака, писма уреднику, итд.);
- препознавање сопствених могућности употребљавања политичког утицаја, састављања тима и заједнички рад;
- способност одбране сопственог става, али и способност за постизање компромиса;
- препознавање антидемократских мисли и тенденција и способност адекватног реаговања на њих;
- способност примереног и природног понашања у интеркултуралном контексту.